

حال و روز ایرانیان در اوکراین

توافق روسیه و اوکراین برای گفتوگو
در مرز بلاروس

وزارت علوم: آماده پذیرش دانشجویان ایرانی دانشگاه‌های اوکراین هستیم

محمدحسین لطف‌الهی

چهارمین روز جنگ نیز برای روس‌ها روز پیروزی نبود؛ جنگ شهری و مقاومت گسترده نیروهای اوکراینی در خارکیف ادامه دارد، با اعمال تحریم‌های گسترده علیه روسیه و قطع دسترسی تعدادی از مهم‌ترین بانک‌های این کشور به سویفت موافقت شده است و روند کند پیشروی نیروهای روسیه در خاک اوکراین باعث شده نگرانی‌های زیادی در مسکو در خصوص ادامه جنگ به وجود آید.

برای ارتش روسیه که حساب ویژه‌ای روی فروپاشی سریع ارتش اوکراین و عدم مقاومت جدی و کارآمد از سوی اوکراینی‌ها حساب ویژه‌ای باز کرده بود، در پایان روز دوم مشخص شد که با ادامه شیوه فعلی احتمال تسخیر کییف، خارکیف و سایر شهرهای بزرگ وجود ندارد و آنها برای تسخیر این نقاط کلیدی مجبور به تغییر روش هستند. بر همین اساس بود که در روز سوم نبرد، روس‌ها حجم زیادی از سلاح‌های سنگین نظیر توپ‌های 240 میلی‌متری و 203 میلی‌متری را به خاک اوکراین منتقل کردند، حجم بمباران‌ها افزایش قابل توجهی یافت، بمباران مناطق مسکونی در دستور کار نیروهای روس قرار گرفت و روس‌ها تمام ظرفیت‌های نظامی خود در غرب را به کار گرفتند تا بتوانند به یک پیروزی سریع در جنگ اوکراین دست پیدا کنند.

در روز یکشنبه، نیروهای روس موفق شدند وارد شهر خارکیف، بزرگ‌ترین شهر اوکراین شوند. این اما به معنای پایان مقاومت ارتش اوکراین در این منطقه نبود. براساس گزارش خبرنگار خبرگزاری فرانسه،

بلافاصله پس از ورود نیروهای روسیه به شهر، رویکرد اوکراینی‌ها به جنگ شهری تغییر یافت و تبادل آتش میان نیروهای دو طرف در خیابان‌های خارکیف ادامه پیدا کرد. در کیف نیز هجوم نیروهای روسیه ادامه دارد و صدای آژیر خطر در کیف به صورت مداوم شنیده می‌شود. بعدازظهر روز یکشنبه مقام‌های اوکراینی مدعی شدند که توانسته‌اند خارکیف را پس بگیرند و اخراج نیروهای روس از این شهر ادامه دارد. اولگ سینگوبوف، فرماندار منطقه، گفت «خارکیف تحت کنترل کامل ما است» و «عملیات پاکسازی دشمنان در شهر» در حال انجام است. هنوز هیچ منبع مستقلی این خبر را تایید نکرده است.

روسیه از هدف قرار دادن زیرساخت‌ها در حوزه انرژی هم به عنوان یکی دیگر از ابزارها برای شکستن مقاومت اوکراین استفاده می‌کند. مقام‌های اوکراینی می‌گویند روسیه در ادامه حمله نظامی خود به خاک این کشور، تاسیسات نفت و گاز را در چند نقطه اوکراین هدف گرفته است. بنا به گزارش آژانس دولتی اوکراین، یک پایانه نفتی در واسیلکیف در جنوب غربی کیف مورد اصابت موشک قرار گرفت و دچار حریق شده است. تصاویر ویدیویی انفجارها و شعله‌های بزرگ و برخاستن دود سیاه از این مجتمع نفتی را نشان می‌دهند. همچنین گزارش شده است که نیروهای روسی یک خط لوله گاز طبیعی را در نزدیکی خارکیف در شمال شرق اوکراین منفجر کرده‌اند. تصاویر منتشره ابر سیاه قارچی شکل را نشان می‌دهد که از محل انفجار متصاعد می‌شود. اپراتور خط لوله گاز اوکراین گفته است که ترانزیت گاز روسیه به اروپا از طریق اوکراین به‌طور عادی ادامه دارد و مانع جدی در این انتقال ایجاد نشده است. در سوی مقابل جدایی‌طلبان تحت حمایت روسیه در شرق استان لوهانسک نیز گفته‌اند یک موشک متعلق به ارتش اوکراین یک پایانه نفتی در شهر روونکی را منفجر کرده است.

ترساندن اوکراینی‌ها از حمله هسته‌ای دیگر ابزار روس‌هاست. ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهوری روسیه در چهارمین روز از حمله کشورش به اوکراین اعلام کرد که به دنبال تنش با کشورهای غربی دستور داده تا نیروهای «بازدارنده هسته‌ای» روسیه به حالت آماده‌باش درآیند. به دنبال دستور روز یکشنبه «ولادیمیر پوتین» رئیس‌جمهور روسیه به آماده‌باش نیروهای بازدارنده اتمی روسیه، سفیر آمریکا در سازمان ملل متحد واکنش نشان داد. سفیر آمریکا در سازمان ملل در این زمینه گفت: «تصمیم پوتین برای آماده شدن نیروهای بازدارنده اتمی، درگیری را به‌طور غیرقابل پذیرشی تشدید می‌کند.»

آغاز مسیر دیپلماسی برای پایان جنگ؟

همزمان با این تحولات، ولودیمیر زلنسکی رئیس‌جمهور اوکراین پیشنهاد

روسیه برای برگزاری مذاکرات صلح در بلاروس را رد کرد و گفت ترجیح می‌دهد در یک مکان بیطرف با مقام‌های روس دیدار کند نه در کشوری که آشکارا از تجاوز نظامی روسیه به اوکراین حمایت می‌کند. زلنسکی همچنین روسیه را به حمله به غیرنظامیان متهم کرد و اقدامات روسیه در کیف و سایر مناطق اوکراین را «نسل‌کشی» خواند. رئیس‌جمهور اوکراین همچنین تاکید کرد که کشورش از روسیه در دیوان بین‌المللی دادگستری در لاهه شکایت خواهد کرد.

ساعاتی بعد اما اخبار متفاوتی از اوکراین منتشر شد. ابتدا روزنامه کیف ایندپندنت از پذیرش مذاکره از سوی دولت اوکراین خبر داد و پس از آن مقام‌های دولتی اوکراین اعلام کردند کیف تحت شرایطی حاضر به گفت‌وگو با مسکو در مرز با بلاروس شده است. کیف ایندپندنت نوشت: «در طول مکالمه تلفنی روسای جمهور اوکراین و بلاروس، ولودیمیر زلنسکی پذیرفت که هیات اوکراینی با تضمین امنیتی الکساندر لوکاشنکو با هیات روسی در مرز بلاروس و در نزدیکی رودخانه پریپیات بدون هیچ پیش‌شرطی دیدار و گفت‌وگو کند.» اولگا توکاریوک خبرنگار ارشد کیف ایندپندنت نوشته است که «زلنسکی جزو این هیات مذاکره‌کننده نخواهد بود.»

تلاش غرب برای حمایت سیاسی و نظامی از اوکراین

چند مقام اتحادیه اروپا روز یکشنبه از آغاز روند تحویل تجهیزات و مهمات نظامی به اوکراین در سطح «چشمگیر» خبر دادند. بنا به همین گزارشها برخی از این تجهیزات و مهمات روز شنبه تحویل اوکراین داده شد و قرار است روز یکشنبه نیز این روند ادامه یابد. آلمان نیز در چرخشی چشمگیر، تصمیم به ارسال 1000 قبضه سلاح ضدزره و 500 موشک دوش‌پرتاب دفاع هوایی «استینگر» به اوکراین گرفته است. اولاف شولتس، صدراعظم آلمان نیز برای حصول اطمینان از اینکه این تغییر موضع کشورش مورد توجه قرار گرفته، در توییت‌ر نوشت: حمله روسیه به اوکراین نشانگر یک نقطه عطف است. این وظیفه ماست که تمام تلاشمان را برای حمایت از اوکراین در دفاع از خود در برابر تهاجم روسیه بکنیم. آلمان در پی شکست خود در جنگ جهانی دوم، سیاستی مبنی بر عدم صادرات سلاح به مناطق جنگی در پیش گرفته است. این سیاست بدین معناست که کشورهای آلمانی که تسلیحات ساخت آلمان را در اختیار دارند نیز باید برای ارسال آنها به کشورهای درگیر جنگ، از برلین مجوز بگیرند. این سیاست آلمان، مانع شده بود که برخی از دیگر کشورها نیز بتوانند به اوکراین سلاح ارسال کنند، اما اکنون این مساله نیز تغییر کرده است. دولت آلمان اعلام کرد که با تحویل 400 آرپی‌جی از هلند و هویترهای قدیمی GDR از استونی به ارتش اوکراین موافقت

کرده است.

صدراعظم آلمان طی سخنرانی روز یکشنبه در پارلمان فدرال این کشور (بوندستاگ)، حمله روسیه به اوکراین را محکوم کرد و خطاب به قانونگذاران گفت: «ما باید در این برهه نیازمندی شدید اوکراین، به این کشور کمک کنیم.» به گزارش شبکه «دویچه وله»، اولاف شولتز سپس اظهارات تندي عليه ولاديمير پوتين رئيس جمهور روسيه مطرح کرد و گفت: «پوتين يك جنگ تهاجمي عليه كیف راه انداخت زیرا آزادي مردم اوکراین، رژیم سرکوبگر وي را به چالش ميکشد.» صدراعظم آلمان عملیات روسیه در اوکراین را «جنگ تهاجمي» و «جنگ پوتين» خواند و محکوم کرد. وي با دفاع از ارایه کمک‌های تسلیحاتي آلمان به اوکراین افزود: «هیچ پاسخ محتمل ديگري در برابر تجاوزگري پوتين وجود نداشت. این پوتين بود که این جنگ را انتخاب کرد و نه مردم روسیه به همین دلیل ما باید این را جنگ پوتين بدانیم.» صدراعظم آلمان در ادامه اظهارات خود خطاب به رئیس‌جمهور روسیه در پارلمان کشورش گفت: «ما از هر متر مربع از قلمرو متحدین خود دفاع ميکنیم و در این خصوص جدیت داریم. پوتين تلاش دارد امپراتوري روسيه را احیا کند و خواهان يك نظم جهاني جديد است.» اولاف شولتز صدراعظم آلمان خطاب به قانونگذاران بوندستاگ تاکید کرد: «پوتين استفاده از نيروي نظامي را متوقف نخواهد کرد و اقداماتي که ما انجام داده‌ایم به متحد کردن مواضع ما کمک خواهد کرد.» او در ادامه نشست پارلمان فدرال آلمان اعلام کرد که دولت در پاسخ به «تهاجم روسیه به اوکراین»، هزینه‌ها و مخارج نظامي آلمان را افزایش خواهد داد. به گفته او، «ما باید براي امنيت کشورمان و حفاظت از آزادي و دموکراسي، سرمایه‌گذاري بيشتري انجام دهیم.»

از طرفي کشورهای غربي روز شنبه در اعتراض به تهاجم روسیه به اوکراین، تصمیم به مسدود کردن دسترسي شماری از بانک‌های روسي به سيستم پرداخت بين‌المللي سوييفت گرفتند. سوييفت، شبکه پیام‌رسانی امن بانكي که پرداخت‌های بين‌المللي سريع را تسهيل ميکند، اعلام کرد در حال آماده شدن براي اجراي تحریم‌های تصویب شده عليه روسيه است. این تصمیم که وزیر دارايي فرانسه آن را به دلیل آسیب‌های عظیمش به اقتصاد روسیه «سلاح هسته‌اي مالي» خوانده، مراودات بانک‌های روسي در جهان را بسیار دشوار میسازد. پیش از روسیه تنها ایران و کره‌شمالی از این شبکه بانكي محروم شده بودند. نام بانک‌های روسي که قرار است از سوييفت اخراج شوند به طور عمومي اعلام نشده اما يك ديپلمات اتحاديه اروپا گفته است حدود ۷۰ درصد از بازار بانكي روسيه تحت تاثیر قرار خواهد گرفت.

لیز تراس، وزیر امور خارجه انگلیس نیز روز گذشته در گفت‌وگو با

اسکای نیوز گفت، عملیات روسیه در اوکراین در صورتی که متوقف نشود ممکن است نهایتاً به درگیری با ناتو منجر شود. تراس افزود: اگر ما پوتین رئیس‌جمهور روسیه را در اوکراین متوقف نکنیم شاهد تهدید علیه کشورهای دیگر -حوزه بالتیک، لهستان و مولداوی- خواهیم بود و این می‌تواند نهایتاً به سطح درگیری با ناتو برسد. به گفته لیز تراس، «انگلیس نیز در این وضعیت به خاطر تحریم‌ها هزینه‌ای اقتصادی خواهد پرداخت اما مردم درک می‌کنند که چرا تحریم‌ها لازم هستند.» او بیان کرد: «قاطعانه معتقدم مردم انگلیس هزینه‌ای را که ما در صورت ایستادگی نکردن در برابر پوتین در حال حاضر خواهیم پرداخت، درک می‌کنند.» وزیر امور خارجه انگلیس گفت: «این (جنگ در اوکراین) ممکن است چند سال طول بکشد زیرا آنچه ما می‌دانیم این است که روسیه نیروهای قوی دارد.» لیز تراس در مصاحبه با اسکای نیوز از آنچه مقاومت «بسیار بسیار قوی و شجاعانه» اوکراین در برابر نیروهای روسی حاضر در کشورشان خواند، ستایش کرد. او گفت: «ما می‌دانیم که اوکراینی‌ها شجاع هستند، آنها مصمم به دفاع از حاکمیت و تمامیت ارضی خود هستند و مصمم به مبارزه هستند.» وزیر امور خارجه انگلیس اضافه کرد: «من می‌ترسم که این جنگ به سرعت تمام نشود. ما باید برای یک دوره طولانی آماده باشیم.»

وزارت علوم: آماده پذیرش دانشجویان ایرانی دانشگاه‌های اوکراین هستیم

افزایش دانشجویان منتقل‌شده به مناطق امن‌تر در اوکراین

گروه اجتماعی: با گذشت 4 روز از آغاز حمله نظامی روسیه به اوکراین و نگرانی بابت امنیت جانی دانشجویان و هموطنان ایرانی ساکن در این کشور، درحالی‌که سفیر ایران در اوکراین طی روزهای گذشته اعلام کرده بود که تمام تدابیر برای انتقال همه اتباع ایرانی به مناطق امن خارج از صحنه درگیری‌ها یا حتی امکان خروج از مرزهای این کشور جنگ‌زده به مقصد کشورهای همسایه اوکراین از جمله لهستان، رومانی، مجارستان و اسلواکی اتخاذ شده، آخرین اخبار حکایت از آن دارد که برخلاف ادعای برخی هموطنان خارج از کشور، از حدود سه هفته قبل مسوولان سفارت ایران در اوکراین از تمام اتباع ایرانی در این کشور اطلاعات هویتی و اقامتی را با هشدار شرایط پیش

روي اين کشور درخواست کرده و ترک هرچه سريع تر خاک اوکراين را خواستار شده بودند. بنا به شنیده‌هاي «اعتماد» با وجود اين هشدارها، ظاهرا برخي هموطنان ايراني که مايل به بازگشت به ايران نبوده‌اند، اين هشدارها را هم جدي نگرفته‌اند درحالي‌که حالا شرايط تردد و جابه‌جايي از صحنه درگيري‌ها و جنگ بين روسيه و اوکراين، هرگونه انتقال و تردد مرزي را به دليل ازدحام انبوه شهروندان اوکرايني در مرزهاي غربي اوکراين با دشواري‌هاي فراوان روبه‌رو کرده است. با اين حال ديروز مسوولان سفارت ايران در اوکراين خبر دادند که بيش از 100 دانشجوي ايراني با کمک سفير ايران در اوکراين به سلامت با قطار به مقصد کشورهاي همسايه عزيمت کرده و تعدادي ديگر هم به مناطق امن در شهر کيف منتقل شده‌اند. منوچهر مرادي؛ سفير جمهوري اسلامي ايران در اوکراين ديروز در توييتي نوشت: «روز شنبه و با تلاش همکاران سفارت، نزديک به یکصد نفر از دانشجويان ايراني از ايستگاه راه‌آهن کيف عازم شهرهاي مرزي در غرب اوکراين شدند. اگر مقررات حکومت نظامي در اوکراين اجازه دهد، انشاءالله فردا (يکشنبه) نيز بخش ديگري از دانشجويان از اين کشور خارج خواهند شد.» اظهارات برخي هموطنان در شبکه‌هاي اجتماعي درحالي است که ديروز، سعيد خطيبزاده؛ سخنگوي وزارت خارجه گفت: «از ايرانيان حاضر در اوکراين مي‌خواهيم مکان‌ياب‌هاي خود را روشن کنند و براي ما اطلاعات بفرستند. به‌رغم تلاشي که براي خروج دانشجويان ايراني از اوکراين داشتيم با مشکلات خاصي روبه‌رو هستيم. در حال تلاش براي خروج ايراني‌ها از اوکراين از مرزهاي لهستان، مجارستان و روماني هستيم. تعداد کمي از ايرانيان در کيف باقي مانده‌اند که آنها را به مناطق امن برده‌ايم. اگر تعداد قابل‌توجهي از ايراني‌ها به مرز لهستان رفته باشند، آنها را با پرواز اختصاصي به کشور باز مي‌گردانيم. بيش از ۲۰۰ دانشجو با هماهنگي سفارت سوار قطار شدند و به مرزهاي غربي در حال اعزام هستند. در مرز لهستان با اوکراين بيشترين تجمع دانشجويان را شناسايي کرده‌ايم. تاکنون نزديک به ۱۰۰ نفر به ورشو اعزام شده‌اند؛ پيوسته با خانواده‌هاي دانشجويان در ارتباط هستيم. تمرکز ما بر انتقال ايرانيان است که نزديک به مرزها هستند.» در حالي که يکي از مهم‌ترين نگراني‌هاي بيش از 1400 دانشجوي ايراني مقيم اوکراين، سرنوشت تحصيلي ايشان در صورت بازگشت به ايران بوده، ديروز مسوولان وزارت علوم از بازنگري در رويه‌هاي فعلي براي پذيرش دانشجويان هموطن خبر دادند. اردوان ارژنگ؛ معاون سازمان امور دانشجويان با تاکيد بر اينکه امکان ادامه تحصيل دانشجويان ايراني مشغول به تحصيل در کشور اوکراين در داخل فراهم شده، گفت: «اين سازمان در جهت کمک به اين دانشجويان

بر اساس آیین‌نامه‌های موجود، آمادگی خود را برای پذیرش آنها در دانشگاه‌های داخل اعلام می‌کند. دانشجویان (رشته‌های زیر مجموعه وزارت علوم) متقاضی تحصیل در دانشگاه‌های ایران، می‌توانند از طریق سامانه سجاد تقاضای خود را ارسال کنند و در دانشگاه‌های داخل کشور ادامه تحصیل بدهند.» از دو هفته قبل هم پیرو درخواست تعدادی از دانشجویان ایرانی شاغل به تحصیل در دانشگاه کیف مدیکال و دانشگاه کیف اینترنشنال از سفارت جمهوری اسلامی ایران در کیف درخصوص کمک به غیرحضورى شدن کلاس‌های این دانشگاه‌ها با توجه به تحولات و شرایط جاری در اوکراین، سفیر جمهوری اسلامی ایران به منظور رفع مشکلات این دانشجویان، با روسای دو دانشگاه گفت‌وگو و رایزنی کرده بود که به دنبال این مذاکرات، مدیران این دانشگاه‌ها موافقت خود را با درخواست سفیر جمهوری اسلامی ایران مبنی بر غیرحضورى شدن کلاس‌های این دو مرکز دانشگاهی اعلام کردند که طبق این توافق، کلاس‌های دانشجویان ایرانی دانشگاه کیف اینترنشنال تا تاریخ ۱۵ مه ۲۰۲۲ غیر حضورى خواهد بود.

توصیه سفارت ایران به شهروندان ایرانی

سفارت جمهوری اسلامی ایران در اوکراین به شهروندان ایرانی توصیه کرد: «به محض عبور از هر یک از نقاط مرزی اوکراین، ورود خود به کشور دیگر را به سفارت‌های جمهوری اسلامی ایران در ورشو، وین، بوداپست و بخارست اطلاع دهند و در مسیرهای تعیین‌شده از سوی همان سفارت حرکت کنند.»

در این اطلاعیه تاکید شده است: «ایرانیان مقیم اوکراین که به سمت مرزهای غربی این کشور در حرکت هستند یا از این مرزها عبور می‌کنند به این توضیحات توجه نمایند:

ایرانیان در طول مسیر منتهی به نقاط مرزی اوکراین با همدیگر در ارتباط باشند.

حتی‌الامکان در دسته‌های چند نفری حرکت و از اطلاعات یکدیگر در مسیرها استفاده کنند.

به وضعیت هوا در مسیرها توجه و به ویژه با تاریکی شب در اماکن مناسب استراحت کنند.

اطلاعات خود درباره مسیرها را با سفارت‌های ایران و شبکه‌های اجتماعی ایرانیان مقیم اوکراین به اشتراک بگذارند.

به محض عبور از هر یک از نقاط مرزی اوکراین، ورود خود به کشور دیگر (لهستان، اسلواکی، مجارستان، رومانی یا مولداوی) را به سفارت‌های جمهوری اسلامی ایران در ورشو، وین، بوداپست و بخارست اطلاع دهند و در مسیرهای تعیین‌شده از سوی همان سفارت حرکت کنند.

منبع: روزنامه اعتماد 10 اسفند 1400 خورشیدی